

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobců: a) R.K.**, nar..., bytem ..., a **b) J.K.**, nar. ..., bytem ..., *oba zastoupeni JUDr. Juditou Jakubčikovou, advokátkou se sídlem Krameriova 139, Klatovy*, proti **žalovanému: Městský úřad Klatovy**, se sídlem nám. Míru 62, Klatovy, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

t a k t o :

I. Žaloba, aby žalovanému bylo zakázáno, aby pokračoval v porušování práva žalobců ve věci vedené pod sp. zn. OVÚP/8789/16/My, čj. OVÚP/9337/16/My, a aby mu bylo nařízeno pokračovat v řízení z moci úřední, s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Podnětem datovaným dne 15. 11. 2016 a došlým žalovanému dne 24. 11. 2016 se žalobci domáhali toho, aby stavební úřad zahájil řízení a vydal rozhodnutí o odstranění sousední stavby – kolny na pozemku p. č. st. 138/1 v k.ú. Janovice nad Úhlavou, jehož vlastníkem je Ing. J.K.

Dne 19. 12. 2016 pod sp. zn. OVÚP/8789/16/My, čj. OVÚP/9337/16/My, žalovaný sdělil žalobcům, že na základě ohledání staveb při kontrolní prohlídce a jejich porovnání s příslušnou dokumentací neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední podle § 42 správního řádu.

Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, došlou zdejšímu soudu dne 21. 2. 2017, se žalobci domáhali vydání tohoto rozsudku: „Soud zakazuje Městskému úřadu Klatovy – odboru výstavby a územního plánování, aby pokračoval v porušování práva žalobců ve věci vedené pod sp. zn. OVÚP/8789/16/My, čj. OVÚP/9337/16/My, a aby tomuto orgánu nařídil pokračovat v řízení z moci úřední.“.

K tomu soud uvádí, že podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Řízení o (nařízení) odstranění stavby podle § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*stavební zákon*“), je řízením zahajovaným z moci úřední (arg.: „*Stavební úřad nařídí odstranění stavby ...*“).

Zahájení řízení z moci úřední je v dispozici příslušného správního orgánu. Podnět, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední, může podat kdokoliv. Správní orgán, který takový podnět obdrží, řízení z moci úřední zahájí nebo neshledá důvody k zahájení řízení z moci úřední anebo podnět postoupí příslušnému správnímu orgánu (§ 42 správního řádu).

K situaci, kdy nebyly shledány důvody k zahájení řízení z moci úřední, zaujal Nejvyšší správní soud tento názor: „*Stěžovatel dal podnět k zahájení řízení o odstranění stavby dne 29. 1. 2008 a již dne 4. 2. 2008 mu bylo příslušným správním orgánem s uvedením důvodů sděleno, že jeho podnětu nebude vyhověno. Správní orgán tedy postupoval zcela v souladu s ustanovením § 42 správního řádu, včetně dodržení zákonem stanovené lhůty a zjevně tak nečinný nebyl. V rámci podané žaloby na ochranu proti nečinnosti podle ustanovení § 79 s. ř. s. se pak stěžovatel nedomáhal toho, aby správní orgán konal, ale domáhal se něčeho, k čemu uvedený institut neslouží, tj. aby správní orgán vyřídil podaný podnět konkrétním způsobem dle jeho představ, tedy aby zahájil řízení a vydal rozhodnutí. Na tomto místě je ovšem nutné zdůraznit, že podatelé podnětu k zahájení řízení z moci úřední se nemohou domoci zahájení řízení a následného vydání rozhodnutí ani pomocí jiných zákonných institutů než je opatření proti nečinnosti, a to z toho důvodu, že jim na základě ustanovení § 42 správního řádu ani jiného ustanovení tohoto zákona žádné takové právo nevzniká. Toto ustanovení totiž ukládá správnímu orgánu pouze povinnost podnět v zákonné lhůtě vyříditi a podatele o tom informovat, nelze z něj však dovodit právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající vynutitelnou povinnost správního orgánu řízení zahájit. Je tomu tak především proto, že možnost zahájit správní řízení z moci úřední slouží prvořadě k tomu, aby ve veřejném zájmu byla určitá věc správním orgánem autoritativně vyřešena, resp. rozhodnuta a nikoliv k realizaci individuálních veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob. Dalším důvodem nepochybně je i skutečnost, že podnět k zahájení řízení z moci úřední může podat kdokoliv, tedy i ten, o jehož právech či povinnostech by nebylo v řízení jednáno a jehož práv či povinností by se výsledné rozhodnutí správního orgánu nijak nedotklo. Takový podatel by tedy nebyl účastníkem tohoto řízení a nebylo by tudíž ani účelné*

mu právě jen pro tuto fázi řízení přiznávat nějaká procesní práva. V souhrnu zde tedy není dán legitimní zájem na tom, aby zahájení správního řízení z moci úřední bylo vynutitelné na základě pouhého podnětu, a není zde proto ani důvodu podatelům podnětu poskytovat soudní ochranu.“ (rozsudek ze dne 8. 7. 2009, čj. 3 Ans 1/2009-58).

Tento názor Nejvyššího správního soudu je široce akceptován i odbornou literaturou: „Případnou nečinnost správního orgánu spočívající v tom, že nebude zahájeno řízení z moci úřední, ač být zahájeno mělo, v jejímž důsledku bude docházet k porušování subjektivních práv osob, zřejmě není možné pokládat ani za tzv. jiný zásah, který není rozhodnutím, proti kterému by bylo možné brojit cestou správního soudnictví (§ 82 a násl. soudního řádu správního), a patrně ani za jiný zásah orgánu veřejné moci, proti kterému by bylo možné podat ústavní stížnost [čl. 87 odst. 1 písm. c) a d) Ústavy a § 72 a násl. zákona o Ústavním soudu].“ (Josef Vedral: Správní řád. Komentář. 2. vyd. Praha 2012, str. 464), „Podnět, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední, může dát kdokoli – fyzická či právnická osoba, jiný správní orgán či jakýkoli jiný orgán veřejné moci. Nikdo však nemá subjektivní právo na to, aby řízení z moci úřední bylo zahájeno. ... Ten, kdo podnět podal, nemá subjektivní právo na to, aby bylo řízení z moci úřední skutečně zahájeno, má však právo, jestliže o to požádá, aby mu správní orgán sdělil ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu.“ (Luboš Jemelka a kol.: Správní řád. Komentář. 4. vyd. Praha 2013, str. 199) a „Tyto podněty nelze ztotožňovat se žádostmi dle § 45, neboť podnět nepředstavuje pro správní orgán povinnost řízení zahájit a pro toho, kdo podnět podal, není spojen s právním nárokem na to, aby řízení bylo zahájeno. ... Podatelé podnětu k zahájení řízení z moci úřední se nemohou domoci zahájení řízení a následného vydání rozhodnutí ani pomocí jiných zákonných ustanovení, než je opatření proti nečinnosti podle § 80, a to z toho důvodu, že jim na základě § 42 žádné takové právo nevzniká. Toto ustanovení totiž ukládá správnímu orgánu pouze povinnost podnět v zákonné lhůtě vyřídit a podatele o tom informovat. Nelze z něj však dovodit právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající povinnost správního orgánu řízení zahájit.“ (Lukáš Potěšil a kol.: Správní řád. Komentář. 1. vyd. Praha 2015, str. 235-236).

K žalobní legitimaci se Nejvyšší správní soud vyslovil takto: „Ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li – a to kumulativně, tedy zároveň – splněny následující podmínky: Žalobce musí být **přímo** (1. podmínka) **zkrácen na svých právech** (2. podmínka) **nezákonným** (3. podmínka) **zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím** (4. podmínka), **a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo** (5. podmínka), přičemž „zásah“ **v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“** (6. podmínka). Není-li byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.“ (rozsudek ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65, publikovaný pod č. 603/2005 Sb. NSS). K tomu třeba dodat, že šestá z těchto podmínek byla modifikována novelou soudního řádu správního provedenou s účinností od 1. 1. 2012 zákonem č. 303/2011 Sb.

Jelikož podatelé podnětu nemají subjektivní právo na to, aby řízení z moci úřední bylo zahájeno, nemohli být žalobci sdělením žalovaného, že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, na neexistujícím právu zkrácení, a proto soud žalobu jako nedůvodnou podle §

87 odst. 3 s. ř. s. zamítl, neboť žalobci neunesli už 2. podmínku (*zkrácení na svých právech*), natož 2. ve spojení s 1. podmínkou (*přímého zkrácení na svých právech*) své věcné legitimace, takže tu nebyl žádný racionální důvod zabývat se dalšími svrchu vymezenými podmínkami jejich věcné legitimace.

K tomu, aby soud došel k tomuto závěru, nebylo třeba provádět žádný z navržených důkazů.

V těchto souvislostech nemělo smyslu ani opravovat návrh rozsudečného výroku, z něhož ovšem není zřejmé, v porušování jakých práv žalobců má být žalovanému zakázáno pokračovat a na jakém základě má být nařízeno pokračovat v řízení, které evidentně nebylo zahájeno.

V tomto řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu se soud nemohl zabývat naplněním podmínek nařízení odstranění stavby stanovených v § 129 stavebního zákona. Jelikož z výše uvedeného důvodu by jakékoli takovéto skutečnosti nemohly mít relevanci pro rozhodnutí soudu, soud důkazy, které byly navrženy k jejich prokázání, pro nadbytečnost neprovedl.

Ve výše uvedeném řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu nelze posuzovat ani tvrzený negativní vliv předmětné kolny na zdraví žalobkyně a) a majetek obou žalobců. Jelikož jakékoli takovéto zjištěné skutečnosti by z výše uvedeného důvodu nemohly mít relevanci pro rozhodnutí soudu, soud žalobci navržené důkazy k jejich prokázání pro nadbytečnost neprovedl.

Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalovaný správní orgán však náhradu takovýchto nákladů řízení nepožadoval, a proto bylo v daném případě rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Plzni dne 24. května 2017

JUDr. PhDr. Petr KUCHYNKA, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost: Kovářiková